

Citiți lecția din manual: *Reprezentarea Holocaustului în artă, literatură și mass-media*, notați schița lecției pe caiete și rezolvați fișele de lucru.

Reprezentarea Holocaustului în artă, literatură și mass-media

1. Holocaustul în artă, literatură și mass-media

- 1940-prezent - pentru a menține vie memoria Holocaustului, numeroși oameni de cultură au transpus în artă, literatură și mass-media episoade din perioada acestei suferințe și tragedii umane;
- la nivel internațional, multitudinea de lucrări artistice și literare referitoare la Holocaust, numeroasele muzee și memoriale, prezintă o varietate de stiluri și subiecte artistice:

I. Arta: atât pentru victime, cât și pentru supraviețuitori, a constituit o cale de păstrare a umanității în condițiile cele mai dure. Artiști reprezentativi: Esther Lurie („*Evreice în sclavie*” și „*Tânăra femeie cu steaua galbenă*”), Leo Haas („*Un transport a sosit*” și „*Copii în drum spre Auschwitz*”), Alice Lok Cahana („*Ai văzut-o pe sora mea?*”, „*Fără nume*” și „*Munca te eliberează*”), Irene Wechter Lieblich („*Lumea lui Isaac Bashevis Singer*” și „*Lumini spirituale peste Ierusalim*”), Samuel Bak („*Singur*” și „*Ghetou*”), David Olere („*Inapți la muncă*” și „*Hrana morților pentru cei vii*”). Muzee care abordează tema Holocaustului: Yad Vashem - The World Holocaust Remembrance Center (Ierusalim, Israel), Sydney Jewish Museum (Sidney, Australia), United States Holocaust Memorial Museum (Washington, S.U.A.), Monumentul Evreilor Morți în Europa (Berlin, Germania), Memorial de la Shoah (Paris, Franța), Memoriale della Shoah (Milano, Italia) și Memorialul „*Pantofi pe malul Dunării*” (Budapesta, Ungaria).

II. Literatura: are drept puncte de plecare mărturiile victimelor, ale persoanelor cărora li s-au povestit momente din Holocaust sau a autorilor care au scris despre această perioadă. Autori reprezentativi: Anne Frank („*Jurnalul Annei Frank*”), Elie Wiesel („*Noaptea*”), Primo Levi („*Mai este oare acesta un om?*”), Eddy de Wind („*Auschwitz, ultima stație*”), Viktor Frankl („*Omul în căutarea sensului vieții*”), William Styron („*Alegerea Sophiei*”), Markus Zusak („*Hoțul de cărți*”), John Boyne („*Băiatul cu pijamale în dungi*”), Antonio Iturbe („*Biblioteca de la Auschwitz*”), Thomas Keneally („*Lista lui Schindler*”) și Agnes Grunwald-Spier („*Ceilalți Schindleri*”).

III. Mass-media: ajută la conturarea memoriei colective a Holocaustului prin intermediul cinematografilei, proiectelor educaționale, comemorării unor zile dedicate victimelor Holocaustului și surselor de pe Internet. Producții cinematografice reprezentative: *Noapte și ceață* (1955), *Jurnalul Annei Frank* (1959), *Genocid* (1981), *Alegerea Sofiei* (1982), *Shoah* (1985), *Evadare din Sobibor* (1987), *Iacob mincinosul* (1987), *Europa Europa* (1990), *Lista lui Schindler* (1993), *Viața e frumoasă* (1997), *Lista Diavolului* (1999), *Zona gri* (2001), *Conspirația* (2001), *Pianistul* (2002), *Auschwitz - Naziștii și soluția finală* (2005), *Falsificatorii* (2007) și *Hoțul de cărți* (2013).

2. Holocaustul românesc în artă, literatură și mass-media

- 1940-prezent - operele artistice, literare și cinematografice care au abordat în reprezentarea lor tematica Holocaustului românesc s-au opus procesului de dezumanizare și distrugere prin transmiterea valorilor toleranței și a respectării drepturilor omului:

I. Arta: cuprinde puține forme de reprezentare a Holocaustului. Artiști reprezentativi: Marcel Iancu, Aurel Mărculescu și Lazăr Zin.

II. Literatura: dominată de scrieri memorialistice. Autori reprezentativi: Miriam Korber-Bercovici („*Jurnal de ghetou*”), Ruth Glasberg Gold („*Timpul lacrimilor secate*”), Sonia Palty („*Evrei, treceți Nistrul!*”), Leonard Zăicescu („*Cu trenul expres spre moarte*”), Eva Heyman („*Am trăit atât de puțin*”), Gisella Perl („*Am fost doctoriță la Auschwitz*”), Miklos Nyiszli („*Am fost medic la Auschwitz*”) și Olga Lengyel („*Cuptoarele lui Hitler*”).

III. Mass-media: reprezentată de cinematografie. Creații cinematografice reprezentative: *Trenul vieții* (1998), *Călătoria lui Gruber* (2013), *Odessa* (2013) și *Ieșirea trenurilor din gară* (2020).

Pentru o mai bună înțelegere a subiectului studiat vizionați următoarele videoclipuri:

<https://www.youtube.com/watch?v=TD-mSTOoYvs>

<https://www.youtube.com/watch?v=jobufl3C5aE>

Fișă de lucru: *Reprezentarea Holocaustului în artă, literatură și mass-media*

Într-un eseu de minim două pagini A4, descoperiți-o pe Anne Frank prin intermediul metodei *Aici și acolo*.

În prima etapă („ *aici*”) imaginați-vă că Anne Frank a reușit să se desprindă din paginile *Jurnalului* și vizitează localitatea voastră. Se pot adresa întrebări precum: „*Unde ar merge Anne Frank prima dată?*”, „*Ce magazine ar vizita?*” și „*Ce fel de vestimentație ar alege?*”. Apoi, invitați-o pe Anne Frank la voi acasă/cameră. Se pot formula întrebări: „*Ce obiect din casă i-ar atrage atenția?*” și „*Ce carte din bibliotecă ar alege?*”.

În a doua etapă („ *acolo*”), rolurile sunt inversate, iar de data aceasta voi veți călători spre universul Annei Frank și va trebui să reflectați asupra modului în care v-ați comporta odată ajunși acolo.

BIBLIOGRAFIE:

1. Boşcodeală, Felicia Elena, Ciobanu, Loredana, Şerban, Nicolae, *Istoria evreilor. Holocaustul: Manual pentru clasa a XI-a/a XII-a*, Editura Booklet, Bucureşti, 2024.
2. Waldman, Felicia, Tudorancea, Anca, Cioflâncă, Adrian, Iancu, Carol, Radu, Adriana, Romandaş, Bogdan-Florin, *Istoria evreilor. Holocaustul: Manual pentru clasa a XI-a/a XII-a*, Editura Corint Logistic, Bucureşti, 2024.
3. Florian, Alexandru (coordonator), Boboc, Daniel, Drăguşin, Nicolae, Matei, Petre, Petrescu, Florin, Stan, Gabriel, Stanciu, Măriuca, *Istoria evreilor. Holocaustul: Manual pentru clasa a XI-a/a XII-a*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2024.
4. Soare, Aurel Constantin, Săvuţă, Irina Ema, Rados, Maria, Căplescu, Iuliana Maria, *Istoria evreilor. Holocaustul: Manual pentru clasa a XI-a/a XII-a*, Editura Litera, Bucureşti, 2024.
5. Florea, Cosmin-Ionuţ, Stan, Viorica, Țigău, Dragoş Lucian, *Istoria evreilor. Holocaustul: Manual pentru clasa a XI-a/a XII-a*, Editura Sigma, Bucureşti, 2024.
6. Comisia Internațională pentru Studierea Holocaustului în România, *Raport final*, Editura Polirom, Iaşi, 2005.

